

Aftale mellem

Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti

om indsats mod kvotekonzentration i dansk fiskeri

16. november 2017

Danmark er en historisk og stolt fiskerination. Fiskerisektoren er en dansk styrkeposition, og danske fiskere gør et fantastisk stykke arbejde hver eneste dag. Det betyder, at de seneste år har været rekordår for dansk fiskeri. Indtjeningen er bedre end nogensinde, og danske fiskere leverer råvarer til en forarbejdningsindustri, der eksporterer fiskeriprodukter i verdensklasse til markeder over alt i verden.

Dansk fiskeri yder et væsentligt bidrag til dansk eksport og BNP. Et bidrag som betyder, at fiskerisektoren skaber vækst og arbejdspladser i Danmark, og som cementerer, at Danmark er en af Europas største fiskerinationer. Aftaleparterne bag denne aftale anerkender dermed fiskeriets betydning for Danmark, og ønsker med aftalen at sikre, at Danmark kan bevare og udvide denne styrkeposition.

Den 6. december 2016 indgik et flertal i Folketinget Aftale om en Vækst- og udviklingspakke for dansk fiskeri som skabte grundlaget for at styrke dansk fiskeri og løse de udfordringer, som dansk fiskeri på trods af dets styrkeposition står over for. Med aftalen forbedrede partierne finansieringsmulighederne for fiskerierhvervet, fremmede generationsskifter, og sikrede et mere bæredygtigt fiskeri. Vækst- og Udviklingspakken skabte grundlaget for at bevare og udvikle livet i landets små havne og på landingspladserne, samt sikrede en kvotefordeling, der understøtter et mangfoldigt fiskeri med plads til store og små fiskere.

Denne aftale udløber af Aftalen om en Vækst- og udviklingspakke for dansk fiskeri, hvor formålet er at sikre en hensigtsmæssig kvotefordeling, der kan fremtidssikre et fiskeri, der bidrager med vækst og arbejdspladser i hele Danmark. På den baggrund er aftaleparterne bag denne aftale enige om at gennemføre følgende initiativer, der skal forhindre uhensigtsmæssig kvotekonzentration og sikre en spredning af danske fiskekvoter, der fremmer et mangfoldigt fiskeri.

1. Bestemmende indflydelse – et loft er et loft

Der indføres regler om, at IOK- og FKA-kvoter, som erhvervsfiskere med A-status har adgang til bestemmende indflydelse på gennem lån, kaution, sikkerhedsstillelse m.v., og som er ydet direkte eller indirekte til andre erhvervsfiskere med A-status, skal tælle med i långivers koncentrationsregnskab forholdsæssigt i forhold til størrelsen af de lån mv. der er ydet.

Aftaleparterne er enige om, at der etableres en reguleringsmodel og et tilknyttet datafangstsystem. Kriterierne for reguleringsmodellen vil være:

- Sikring af størst mulig transparens for alle aktører og myndigheder på området
- Sikring af datainput vedrørende værdien af kvoter, der baseres på
 - o aktuel, men stabil markedsværdi for kvoterne over en periode
 - o valide og myndighedskvalitetssikret datakilder

Ovenstående forslag forelægges aftalekredsen primo 2018.

Det indføres gennem Fiskeriloven krav til erhvervsfiskere med A-status om at oplyse, hvilke lån, kautioner, sikkerhedsstillelser mv., de har ydet direkte eller indirekte til andre erhvervsfiskere med A-status og ligeledes, hvilke tilsvarende fordringer andre erhvervsfiskere med A-status samt andre personer eller selskaber har på eget fiskerfartøj med kvoter.

Parterne er enige om, at der skal tilvejebringes den nødvendige hjemmel til at opnå adgang til yderligere oplysninger om långivere m.v., herunder personer og selskaber, som ikke er erhvervsfiskere med A-status, så reglerne kan håndhæves og sikre, at der ikke sker omgåelse af reglerne via anvendelse af stråmands-konstruktioner og lignende.

Reglerne vil indebære, at erhvervsfiskere med A-status, som yder lån mv. til nærtstående familiemedlemmer, herunder ægtefæller, som også er erhvervsfiskere med A-status, på denne måde også skal indregne en sådan forholdsvis andel af FKA og IOK kvoter i eget koncentrationsregnskab.

Samtidig indføres der i Fiskeriloven hjemmel til sanktioner for overskridelse af koncentrationslofterne ud fra principperne fra KO-kontrollen i landbruget jf. pkt. 8 i nærværende plan.

I forbindelse med den kommende evaluering af muslingepolitikken er parterne enige om, at ovenstående model for bestemmende indflydelse også skal omfatte andele i muslingefiskeriet (FTA-andele). Aftaleparterne forelægges et forslag til model inden udgangen af 1. kvartal 2018.

2. Opsigelse af dispensationer og afvikling af rettigheder

Dispensationer til personer og fartøjer på IOK og FKA opsiges med 8 års varsel, dog undtagen for rejer, hvor dispensationer ikke opsiges. Der vil dog være mulighed for et længere individuelt varsel, hvis det vil tage mere end 8 år at afvikle den del af kvoteporteføljen, der ligger over loftet, med 3 % af landingsværdien årligt.

Ved afvikling af porteføljer som følge af opsigelse af dispensationer, stramning af krydsregel samt de nye regler om bestemmende indflydelse, lægges de overskydende kvoteandele sammen og afvikles som en helhed.

3. Koncentrationslofter, samt krydsreglen

Der lægges lofter på alle IOK-arter med det udgangspunkt, at eksisterende rettigheder respekteres. De nye lofter vil blive baseret på eksisterende rettigheder ved tidspunktet for aftalens indgåelse, og vil blive implementeret via en ændring af reguleringsbekendtgørelsen forventeligt marts 2018.

Der indføres et loft over hvor stor en del af de samlede FKA-kvoter, som en person kan eje. Loftet sættes til 4 %. For de FKA-kvoter, hvor ingen fiskere har nået lofterne, sænkes lofterne med det udgangspunkt at eksisterende rettigheder respekteres, og der samtidig sikres et vist rum til en fortsat udvikling i fiskeriet.

Krydsreglen strammes således, at personer og fartøjer, der ejer mere end 1 % IOK ikke må eje FKA-andele. Det tillades IOK-fartøjer at leje FKA-arter til dækning af bifangst, når det via oplysninger i logbogen og afregningen kan dokumenteres, at der har været en bifangst af FKA-arter.

I forbindelse med evalueringen af muslingepolitikken er parterne enige om, at der skal indføres en krydsregel for ejerskab af andele i muslingefiskeriet (FTA-andele), hvis man ejer FKA eller IOK-andele. Aftaleparterne forelægges et forslag til model inden udgangen af 1. kvartal 2018.

Parterne er i øvrigt enige om nøje at følge udviklingen i kvotekoncentrationen, både hvad angår IOK og FKA-andele.

4. Krav til at blive registreret som erhvervsfisker med A-status

Kravene for at blive registreret som erhvervsfisker skærpes. Konkret foreslås det, at en person, som ønsker at erhverve A-status, skal have tjent mindst 60 % af bruttoindkomsten gennem de seneste 12 måneder ved beskæftigelse på et fiskerfartøj. Kontorarbejde på land uanset arbejdets art tæller ikke med i opgørelsen af fiskeri-bruttoindkomsten. Der gøres undtagelse for 1) personer, der har gennemført uddannelse som erhvervsfisker på Fiskeriskolen, 2) personer, som er registreret til erhvervsmæssigt fiskeri i ferskvand 3) Efterlevende ægtefæller, samlever og efterlevende, nærtstående slægtninge, dvs. søn eller datter, som har ønsket at overtage en eksisterende fiskeribedrift (arv, dog ikke arveforskud). Ved generationsskifte gælder ingen undtagelse. Endelig opretholdes undtagelsesbestemmelser om særlige sociale og helbredsrelevante hensyn samt muligheden for A-status, når det er af særlig interesse for fiskeriets udvikling. Kravene til opretholdelse af A-status ændres ikke.

Bestemmelsen i Fiskeriloven om muligheden for at blive genregistreret strammes således, at reglen kun finder anvendelse på fiskere, der har været uden for erhvervet i en periode.

Der etableres en systematisk og risikobaseret kontrol af A-status, jf. aftalens pkt. 9.

5. Koncentrationslofter for selskaber

Der indføres koncentrationslofter for selskaber, som følger niveauerne for personer og fartøjer.

6. Begrænsning af kvotefartøjer

Der indføres krav om, at fiskerifartøjer skal fiske minimum 25 % af de mængder, der ligger på fartøjerne. Dette sker med en indfasningsperiode på 1 år som hovedregel med mulighed for individuel ansøgning om længere perioder i ganske særlige tilfælde. Hvis de 25 % ikke opfiskes, så sanktioneres den pågældende ejer ved at den uopfiskede mængde modregnes i ejerens kvote det efterfølgende år.

Det undersøges, med inddragelse af arbejdsgruppen for fremtidens kystfiskeri, hvorledes der kan etableres en godkendelsesordning, der giver mulighed for, at laug og puljeselskaber bliver undtaget fra kravet om, at registrerede fiskefartøjer skal fiske minimum 25 % af årsmængderne. Grundlag for undtagelse kunne f.eks. være, at lauget eller puljeselskabet medvirker til at sikre, at kvoterne fastholdes lokalt, f.eks. ved, at mængderne alene overføres til fartøjer ejet af ejerne af puljeselskaberne og lauget. De overførte mængder må ikke videreudlejes. Endvidere kunne grundlag for undtagelse være, at lauget eller puljeselskabet kan dokumentere, at der sikres bedre finansieringsvilkår for deltagerne. Forslag til en eventuel godkendelsesordning fremlægges for aftalekredsen inden udgangen af 1. kvartal 2018. Aftaleparterne er enige om at følge udviklingen og anvendelsen af denne ordning med henblik på at kunne gribe ind overfor misbrug. Fiskeristyrelsen orienterer aftaleparterne årligt.

Endvidere foretages der ændring af reguleringsbekendtgørelsens § 150, således at en ejer af et FKA-fartøj først kan deltage i et FKA-rationsfiskeri med et fartøj, når årsmængderne på de fartøjer en fartøjsejer er ejer eller medejer af, er opfisket af ejeren i forhold til ejerens ejerandele.

7. Loft over udleje

Den allerede besluttede regel om at indføre 75 % loft for, hvor meget, der kan lejes ud, implementeres pr. 1. januar 2018. Hvis der udlejes over den tilladte mængde på 75 % årligt, så sanktioneres udlejer ved at den for meget udlejede mængde modregnes i udlejerens kvote det efterfølgende år.

8. Sanktioner for overtrædelse af kvotekonzentrationslofterne skærpes.

Fremadrettet skelnes der mellem "uagtsom" og "groft uagtsom" overskridelse af kvotelofterne.

a. Groft uagtsom overskridelse af kvotelofterne

Den groft uagtsomme overtrædelse omfatter de tilfælde, hvor en fisker/fartøjer bringer sig over kvoteloftet (kvoteloft for enkelt art og/eller det samlede 10 % loft for ejerskab af IOK kvoter og/eller 1 % krydsreglen) gennem tilkøb af kvoter eller kvoter som skal regnes med i fiskerens kvoteregnskab grundet hans økonomiske interesser hos andre fiskere (lån, kaution,

pant, etc.) inden for 1 år, før overskridelsen finder sted. Hidtil gældende koncentrationsregel om, at der i dag er en 3-måneders frist til at bringe sig på plads afskaffes således, at forholdet skal bringes i overensstemmelse med reglerne uden unødigt ophold indtil overskydende andele er solgt fra, inddrages mængderne.

Ved manglende overholdelse sanktioneres ud fra et sanktionsregime baseret på samme struktur, som kendes fra krydsoverensstemmelse på landbrugsområdet. Det er kendetegnende for systemet, at der sker en øgning af sanktionen alt afhængigt af, hvor grove overtrædelserne er. Der lægges kriterier til grund som alvor, omfang og varighed, og f.eks. kan også gentagelser medføre en skærpet sanktion.

Herudover kan sanktionen knyttes til indtjeningen fra de kvoter, kvoteloftet overskrides med.

Det konkrete sanktionsregime formuleres ud fra Kammeradvokatens rådgivning, og forelægges aftalekredsen primo 2018.

b. Uagtsom overskridelse af kvotelofterne

i. *Eksisterende 10 %-regel*

Uagtsom overtrædelse af kvotelofterne kan forekomme i forhold til den eksisterende 10 %-regel, der fastlægger, at den enkelte fisker må eje eller det enkelte fartøj maksimalt må have tilknyttet og/eller have økonomiske interesser i 10 % af de samlede IOK-kvoter.

Fluktuationer imellem kvoternes indbyrdes størrelse fra år til år kan gøre, at en fisker/et fartøj uagtsomt kommer over 10 % loftet. Hvis dette sker, så kan ejeren/fartøjet ikke købe nye IOK-kvoter, før ejeren/fartøjet har afhændet dele af de kvoterrettigheder og/eller nedbragt sine økonomiske interesser, svarende til overskridelsen af 10 % loftet. Såfremt en ejer eller et fartøj i 1 år ikke har afhændet, hvad der svarer til overskridelsen, skal dette være afhændet med udgangen af det efterfølgende år. En ejer eller et fartøj kan således maksimalt ligge over 10 % grænsen i 2 år. Ved manglende overholdelse sanktioneres ud fra et sanktionsregime baseret på samme struktur, som kendes fra krydsoverensstemmelse på landbrugsområdet. Det er kendetegnende for systemet, at der sker en øgning af sanktionen alt afhængigt af, hvor grove overtrædelserne er. Der lægges kriterier til grund som alvor, omfang og varighed, og f.eks. kan også gentagelser medføre en skærpet sanktion. Herudover kan sanktionen knyttes til den potentielle gevinst fra de kvoter, kvoteloftet overskrides med.

Det konkrete sanktionsregime formuleres ud fra Kammeradvokatens rådgivning, og forelægges aftalekredsen primo 2018.

ii. *Krydsregel for IOK-fiskeres ejerskab af FKA-kvoter*

Hvis personer ejer eller fartøjer har tilknyttet mere end 1% af de samlede IOK-kvoter, kan de ikke samtidig eje FKA-kvoter, men kan leje til bifangst. Hvis en ejer eller et fartøj grundet fluktuationer i kvoteudviklingen kommer over grænsen på 1 % ejerskab og/eller økonomiske interesser af/i de samlede IOK-kvoter, så kan ejeren eller fartøjet ikke erhverve yderligere

FKA. Såfremt en ejer eller et fartøj i 1 år ligger over grænsen på 1%, skal de IOK-kvoteandele, der ligger over loftet på 1% være afhændet og/eller de økonomiske interesser i IOK-kvoter være nedbragt ved udgangen af det efterfølgende år, eller også skal de FKA-andele, fartøjet råder over, være afhændet. Ved manglende overholdelse sanktioneres ud fra et sanktionsregime baseret på samme struktur, som kendes fra krydsoverensstemmelse på landbrugsområdet. Det er kendetegnende for systemet, at der sker en øgning af sanktionen alt afhængigt af, hvor grove overtrædelserne er. Der lægges kriterier til grund som alvor, omfang og varighed, og f.eks. kan også gentagelser medføre en skærpet sanktion. Herudover kan sanktionen knyttes til indtjeningen fra de kvoter, kvoteloftet overskrides med.

Det konkrete sanktionsregime formuleres ud fra Kammeradvokatens rådgivning, og forelægges aftalekredsen primo 2018.

9. Fiskerikontrollens rejsehold

Der etableres et revisionsteam i Fiskeristyrelsen (Fiskerikontrollens rejsehold) med specialkompetencer til at føre kontrol med personer eller selskaber, som har engagementer i fiskerivirksomheder (lån, kaution, pant m.v.). Teamets opgaver består i systematisk ud fra en risikobaseret tilgang at kontrollere at kvotekonzentrationsreglerne overholdes, herunder reglerne i udbytted modellen, samt via den løbende monitoring af området samt tæt samarbejde med den administrative myndighedsdel af ministeriet proaktivt at imødegå mulig omgåelse af reglerne. Teamets arbejde afrapporteres halvårligt til aftalekredsen bl.a. med henblik på at tilvejebringe grundlaget for mulige forbedringer af reguleringen, bl.a. på kvotekonzentrationsområdet.

Det samlede revisionsteam oprettes med 4-6 medarbejdere med revisionsmæssige og juridiske kompetencer m.v., der sikrer, at der systematisk ud fra en risikobaseret tilgang kan gennemføres kontrol af A-status, hvor der sikres et kontrolniveau på mellem 100-150 fiskere med A-status årligt.

10. Kontrol af udenlandske kvoteejere

Der sikres den nødvendige kontrolindsats i relation til udenlandske kvoteejere med henblik på at sikre, at de lever op til kravene for at kunne drive fiskerivirksomhed i Danmark.

Parterne er enige om at afsøge muligheden for at stramme tilknytningskravet for udenlandske kvoteejere under iagttagelse af EU-reglerne på området. Der er igangsat arbejde med at se på EU's regler og på de danske regler, og resultatet heraf afventes.

11. Erhvervsfiskeriudvalg

Erhvervsfiskeriudvalget får ophæng i Udenrigsministeriets departement med fiskeridirektøren som formand. Udvalget navngives "Det rådgivende Erhvervsfiskeriudvalg". Udvalgets forretningsorden gennemgås med henblik på eventuelle ændringer og præcisering af den rådgivende funktion. Der foretages en justering af sammensætningen af medlemmer af udvalget, med henblik på at sikre en mere ligelig repræsentation mellem erhvervsorganisationerne. Det præciseres ligeledes i forretningsordenen at sammensætningen af udvalget løbende skal tilpasses udviklingen i erhvervet.

Der sikres løbende afrapportering fra udvalget til aftalekredsen, som endvidere orienteres løbende om initiativer til væsentlige ændringer på fiskeriområdet som følge af rådgivning fra udvalget..

12. Mængder til et kystnært fiskeri af sild og makrel

Der afsættes 1 % af kvoten for sild i Nordsøen (inkl. Limfjorden) og i Skagerrak samt Kattegat til et rationsfiskeri for fartøjer med en længde på 40 meter og derunder. Tyngden i de afsatte mængder sker til fartøjer med en længde på 17 meter og derunder.

Rationerne for "bagatelfiskeriet" af sild og makrel hæves fra de nuværende 400 kg. til 800 kg. Justering af rationen kan løbende ske efter høring af Det Rådgivende Erhvervsfiskeriudvalg.

Afsatte mængder til dørgefiskeri og reservepulje kan anvendes til andre kystnære fiskerier.

Uopfiskede mængder falder tilbage i de samlede IOK-mængder pr. 1. oktober.

En oplysningskampagne om kystfiskerordningen og de ændrede regler for kystnært fiskeri af sild og makrel for mindre fartøjer skal sikre, at fartøjsejere får kendskab til ordningerne, således at disse har mulighed for at deltage i fiskeriet, såfremt de måtte ønske det.

13. Evaluering af elementer i aftalen

- Parterne er enige om i 2021 at evaluere modellen for bestemmende indflydelse, herunder vurdere hvordan indleje af kvoter også vil kunne tælles med i koncentrationsregnskabet. Parterne er enige om i den mellemliggende periode nøje løbende at følge udviklingen vedr. ud- og indleje af kvoter. Oplysninger om ud- og indleje vil således udgøre en del af fiskernes oplysningspligt fra og med idriftsættelse af IT-systemet, der skal understøtte modellen for bestemmende indflydelse, og vil samtidig medvirke til en forbedring af data-grundlaget for leje-oplysninger i fiskeriet. Fiskeristyrelsen vil i denne forbindelse årligt fremlægge en skriftlig orientering for aftalekredsen om udviklingen vedr. ud- og indleje af kvoter
- Aftaleparterne vil på samme måde frem til evalueringen nøje følge udviklingen i kvotekoncentrationen på både IOK og FKA – bl.a. gennem halvårslige rapporteringer fra Fiskeristyrelsen - og vil tage de nødvendige skridt til at rette forholdene op, hvis udviklingen og begivenheder i øvrigt nødvendiggør det.
- Udlejeloftet på 75 % evalueres i 2021 blandt andet med henblik på at vurdere, om indførelsen af reglen har bevirket, at forekomsten af registrerede erhvervsfiskere, der har en stor del af deres indkomst fra udlejning af kvoter, er reduceret markant. På baggrund af evalueringen skal det vurderes, hvorvidt der er basis for at stramme reglen yderligere.

14. Finansieringsbehov

Der forudses udgifter på ca. 6 mio. kr. om året for revisionsteamet og ca. 5 mio. årligt over 5 år for IT-systemet (2019-2023). Det vil sige et finansieringsbehov på ca. 11 mio. kr. årligt i perioden 2019-2023. Der gennemføres en budgetanalyse af området. Aftaleparterne vil vende tilbage til finansieringsspørgsmålet, når resultatet af budgetanalysen og et konsolideret finansieringsbehov foreligger.

15. Initiativer til udvikling af dansk fiskeri

Aftaleparterne er enige om, at man – i dialog med erhvervet – i løbet af 2018 vil finde modeller, der kan bidrage til at frigøre midler fra fiskeriet til iværksættelse af initiativer til gavn og udvikling for dansk fiskeri, herunder på kontrolområdet. Aftaleparterne vil blive indkaldt til et første møde i januar 2018. På dette møde vil aftaleparterne blive forelagt udkast til procesplan og et første idekatalog.

16. Annex

Mulighed for fortsat etablering af laug

Laug, der i dag har tilknyttet en kvotejolle, hvorpå laugets kvoter ligger, kan fremover tilknytte kvoterne til medlemmernes personligt ejede aktive fartøjer. Lauget kan på forhånd indgå aftaler om fordeling af fisk, lejeforhold, og de nærmere betingelser i forbindelse med salg af fartøjer og kvoter, og skrive betingelserne ind i deres vedtægter (alm. aftaleret).

Fakta

Et laug defineres som et erhvervsfiskerselskab, som ejes af mindst 7 erhvervsfolkere med A-status, og hvor samtlige medejere ejer en lige stor del af selskabet.

Et puljeselskab defineres som et erhvervsfiskerselskab, som ejes af mindst 7 erhvervsfolkere med A-status, hvor samtlige af disse erhvervsfolkere hver især ejer mindre end 50 % af selskabet.